

Handölsdalens sameby
handölsdalenssameby@gmail.com

Ansökan om avlysning av småviltsjakt inom Handölsdalens sameby

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med villkor att bevilja samebyns ansökan om avlysning under perioden 10-16 september 2026 av jaktområde ES2 med hänvisning till samebyns egen älgjakt.

Se jaktområdet i detalj på följande länk:

<https://www.natureit.se/sv/map/hunting/26>

Återkallelseförbehåll

Om de angivna skälen för avlysningen inte längre föreligger får detta beslut återkallas. I de fall skälen för avlysningen inte längre föreligger ska samebyn kontakta länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan dock återkalla beslutet oavsett om sådan kontakt har skett eller inte.

Beskrivning av ärendet

Handölsdalens sameby inkom den 17 augusti 2026 med begäran om avlysning av jaktområde ES2 mellan den 10-16 september 2026 med hänvisning till egen älgjakt. Ansökan var en del av ansökan i Länsstyrelsens ärende med diarienummer 5584-2026, men missades av Länsstyrelsen. Samebyn anförde i det ärendet följande motivering till sin ansökan om avlysning:

Samebyn bedriver älgjakt inom alla de sökta områdena. Samebyn har delat upp älgjakten internt på 11 familjegrupper/jaktlag som jagar separat i olika områden och olika tider. Samebyns medlemmar har ansökt om avlysning för de tider när det passar bäst för dem att jaga och när de vill jaga ostört. Jakten är beroende av väder och det är svårt att förutse när det är bra väder redan när man ansöker om avlysning. Att vi tvingas välja endast 7 dagar innebär att vi måste jaga de avlysta dagarna oavsett väder och vind, samt oavsett om det finns

förutsättningar för jakt just den dagen. Samebyn jagar större delen av september, men samebyn har ansökt om avlysning för att öka chansen för att medlemmarna att kunna jaga ostört och kunna skjuta nån älg.

Jaktsätt skiljer sig mellan familjegrupper men majoriteten jakten sker med lös/band hund eller genom lockjakt. Jakten bedrivs i skogs och fjällnära skogsmarker, samt till viss del på kalvfjäll alldeles ovan trädgränsen.

På vilket sätt utgör småviltsjakten ett besvärande intrång i rätten till jakt under den tid ni ansöker om? Beskriv varför småviltjakt inte kan bedrivas parallellt med er älgjakt när jakttrycket begränsas till en jägare på 1000 hektar samt att samebyn har möjlighet att styra småviltsjägare via informationsraster.

Till att börja med kan samebyn konstatera att Länsstyrelsen utgår från att den nya begränsningen av småviltsjakten till högst en jägare per 1 000 hektar samt övriga villkor i upplåtelsebeslutet innebär att behovet av avlysning har minskat. Samebyn har förståelse för att de förändrade villkoren är en omständighet som ska beaktas vid prövningen. Samtidigt innebär de nya villkoren inte att behovet av avlysning automatiskt kan anses ha minskat. Samebyn anser fortfarande att frågan om upplåtelse medför ett besvärande intrång i samebymedlemmarnas rätt till egen jakt. Kvoteringen ska innebära att antalet jägare minskar och jakttrycket därmed minskar. Ett minskat jakttryck bör vara positivt för både renskötseln och det lokala djurlivet. Samebyn kan dock inte se någon motivering för att kvoteringen har gjorts i syfte att underlätta för samebyns egna älgjakt. Problemet ligger i att samebyns medlemmar har jagat på samma sätt sen innan samebyn skapades och jakten bygger på att älgar går och betar sig på samma sätt som de alltid gjort. Förekomsten av småviltjägare gör att älgarna betar sig annorlunda, tar andra vägar och blir allmänt svårare att förutse. Förekomsten av småviltsjägare kan också distrahera samebyns älghundar under jakten. Huvudproblemet gällande älgjakten är inte mängden jägare, utan att det är småviltsjägare inom samma begränsade områden som vi bedriver älgjakt på. Det är stora områden som vi inte sökt avlysning för där småviltsjägare kan jaga.

Gällande raster så har samebyn uttalat tidigare att man har dålig erfarenhet av dess effektivitet och användbarhet. Samebyn har jobbat med raster och liknande ända sedan 1993 när den fria småviltjakten infördes och samebyn har ännu inte upplevt att de gett någon större effekt. Samebyn förstår dock att raster kan fylla en viss funktion som

komplement till avlysning, men inte som ersättning istället för avlysning. Informationsrasterna bygger på småviltsjägarnas goda vilja, det hindrar inte dem från att vistas där samebyn bedriver älgjakt och där de därmed fortfarande kan störa samebyns älgjakt. Rasterna är därmed inte en lösning på problemet med det besvärande intrånget som upplåtelse av småviltsjakten innebär för samebyns älgjakt. Men som angivits ovan så kommer samebyns medlemmar behöva jaga även de tider som ej är avlysta och då kanske rasterna kan vara ett verktyg för att eventuellt minska påverkan.

Samebyn vill dock göra ett medskick till nästa säsong gällande revidering av rasterna. För Handölsdalens sameby skulle rasterna behöva ses över och korrigeras, detta är inte möjligt inför denna jaktsäsong, men bör åtgärdas inför hösten 2027.

Hur bedrivs samebyn älgjakt inom det områden som är undantagna från småviltsjakt. Området motsvarar cirka 23 000 hektar.

Samebyn är osäker på vilket område som avses, men vi antar att det är områdena Helags och Härjångsfjället. Dessa områdena är inte avlysta för samebyns räkning eller på samebyns begäran. Områdena är avlysta på grund av fjällrävspopulationerna i området. Oavsett detta så består de båda permanent avlysta områdena av högfjäll utan dalar med skog. Ingen i samebyn jagar i områdena eftersom det inte finns någon älg i dessa områdena för samebyn att jaga, chansen att någon vandringsälg passerar området är dessutom ytterst liten. Området lämpar sig bättre för ripjakt än för älgjakt.

Slutligen vill Handölsdalens sameby framföra att man är missnöjd med processen inför och själva beslutet om upplåtelse av småviltsjakt. Samebyn är dock villiga att jobba vidare med detta för att förbättra upplåtelsevillkoren m.m. till nästa gång.

Då jakträtten i området är delad mellan Handölsdalen, Mittådalen och Tåssåsen samebyar har en underrättelse med möjlighet till yttrande skickats till Mittådalen och Tåssåsen samebyar. Tåssåsen hade inget att erinra och Mittådalen sameby har inte svarat.

Motivering till beslutet

I förarbetena till rennäringslagen står det att samerna bör vara skyldiga att tåla smärre olägenheter som en upplåtelse kan innebära, men att upplåtelser som innebär avsevärd olägenhet för renskötseln inte är tillåtna (jrf. Prop. 1971/51: s. 133).

I förarbetena till rennäringsförordningen framgår att de jaktliga resurserna på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen bör utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt inom den ram som gällande lagstiftning tillåter. Dock får ett främjande av jaktintresset inte leda till att andra viktiga intressen påverkas negativt. I princip bör all nyss nämnd mark upplåtas för småviltsjakt, om olägenhet av någon betydelse inte uppkommer för rennäringen. Vidare står det att områden det är närmast att fråga om att utesluta från småviltsjakt är områden där samling, skiljning och slakt sker under hösten men att en lämplig avgränsning ska ske (Prop. 1992/93:32).

För att begränsa intrånget och störningen för renskötseln, undvika trängsel och allt för många jägare per område och dag har Länsstyrelsen infört begränsande regler om antalet jägare per km². Begränsningen innebär att jakttrycket tillåts till 0,1 jägare/km² (1 jägare/1000hektar), begränsningen avser samtliga samebyar.

Länsstyrelsen anser att avlysning i sju dagar för egen älgjakt är en väl avgränsad tid som bedöms förenlig med rennäringslagen om att upplåtelse av jakt inte får orsaka besvärande intrång i rätten till jakt. Sju dagar bedöms vara rimligt för störningsfri (fri från småviltsjakt) egen älgjakt. Länsstyrelsens bedömning ligger därmed i linje med den bedömning som gjordes i Regeringens beslut 10 oktober 2024 LI2024/01644 eftersom bedömningen även görs i kombination med de begränsande regler som Länsstyrelsen infört i upplåtelsen om kvotering om 0,1 jägare/km² (1 jägare/1000hektar) per område och dag samt i kombination med övriga begränsningar och undantag i upplåtelsen. Handölsdalens samebys ansökan är väl avgränsad i såväl tid som rum.

Länsstyrelsen beslutar att bevilja ansökan om avlysning med hänvisning till egen älgjakt på jaktområde ES2 den 10-16 september 2026. Länsstyrelsen bedömer att områdena är av stor betydelse för samebyns egen älgjakt samt att ansökan är väl avgränsad i tid och rum. Länsstyrelsen anser att småviltsjakt i dessa områden inte kan ske utan besvärande intrång i rätten till jakt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 3 § rennäringsförordningen (1993:384) framgår att rätt till sådan småviltsjakt och sådant handredskapsfiske som inte bedrivs yrkesmässigt på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen ska upplåtas om

1. någon olägenhet av betydelse inte uppkommer för rennäringen,
2. det inte finns något hinder enligt bestämmelserna i 32 § andra stycket rennäringslagen (1971:437), och
3. jakten eller fisket inte inverkar menligt på miljön, turismen eller andra intressen.

Av 32 § rennäringslag (1971:437) framgår att på sådan kronomark ovanför odlingsgränsen som står under statens omedelbara disposition och på renbetesfjällen får nyttjanderätt upplåtas endast om upplåtelsen kan ske utan avsevärd olägenhet för renskötseln. Avser upplåtelsen rätt till jakt eller fiske, krävs dessutom att upplåtelsen är förenlig med god viltvård eller fiskevård och kan ske utan besvärande intrång i rätten till jakt eller fiske enligt 25 §.

Information

Länsstyrelsen hänvisar till nedanstående villkor som småviltsjägare måste förhålla sig till enligt beslut om upplåtelse (diarienummer 613-8081-2025).

Jakträtten gäller inte närmare än 1 000 meter från:

1. permanent bostad, renvaktarstuga eller fritidshus,
2. arbetshage för renskötsel eller slaktplats under tid när anläggningarna används,
3. område där renar samlas ihop, flyttas eller drivs, eller
4. inhägnat område för får eller andra betesdjur under tid när djuren finns i området.

Jakträtt får inte heller upplåtas för område närmare än 500 meter från ansamling av minst 25 renar inom ett område om 100 x 100 meter eller mindre.

Jakträtten får endast utövas nära bostad om denna endast används av tillståndshavarens eget hushåll och nära enstaka byggnad. Jakträtten nära enstaka byggnad får dock inte utövas om någon vistas i eller i nära anslutning till byggnaden. Det åligger jägaren att ta reda på var bebyggelse finns samt att undvika jakt kring bebyggelse enligt ovanstående villkor.

Den som bryter mot villkor i beslut om upplåtelse (diarienummer 8081-2025) kan också göra sig skyldig till brott mot bestämmelser i rennäringslagen (1971:437). Straffbestämmelserna återfinns i 94 § samma lag.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av biträdande enhetschef Göran Gabling med naturvårdshandläggare Sara Lindqvist som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning till regeringen

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Jämtlands län antingen via e-post; jamtland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, jamtland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 30 00. Ange diarienummer 5787-2026.